

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: Рев-191/04
Бања Лука, 24.1.2006. године**

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија овог суда и то Стаке Гојковић као председника вијећа, те Бајић Петра, Биљане Томић, Драгослава Лукића и Дарка Осмића као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца С. С. из Н. Г., кога заступа С. Ш., адвоката из Н. Г., против туженог ОДТП К. П. Н. Г., кога заступа Б. Г., адвокат из Н. Г., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Б. Л. број Ж-259/02 од 21.1.2004. године, у сједници одржаној дана 24.1.2006. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се уважава, укида се пресуда Окружног суда у Б. Л., Ж-259/02 од 21.01.2004. године и предмет враћа се том суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом основног суда у Н. Г., Рс-17/00 од 27.5.2002. године поништено је рјешење туженог број Д-20/96 од 1.2.1996. године којим је тужиоцу престао радни однос код туженог са даном 30.4.1995. године и одлука Управног одбора туженог, сада А.Д. за трговину К. П., Н. Г. број Оуо-7/98 од 23.11.1998. године, као незаконита (став 1.), слиједом тога обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и распореди на послове и радне задатке које је раније обављао у складу са својом стручном спремом тј. послове комерцијалисте, као и да му исплати доспјеле плате од 30.4.1995. године па до 31.12.2001. године у укупном износу од 10.041,90 КМ са законском затезном каматом од 30.4.1995. године па до 31.12.2001. године, што износи 17.157,82 КМ, те убудуће доспјеле плате од 31.12.2001. године па до повратка на посао са законском затезном каматом од 31.12.2001. године па до повратак на посао, уз накнаду трошкова спора у износу од 2.195,00 КМ, све у року од 15 дана од правоснажности пресуде под пријетњом извршења (став 2 и 3.)

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. Л., Ж-259/02 од 21.1.2004. године жалба туженог је уважена и првостепена пресуда преиначена тако, што се тужбени захтјев тужиоца у цијелости одбија.

Тужилац ревизијом побија другостепену пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што би се жалба тужене одбила и првостепена пресуда потврдила, или да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Одговор на ревизију није поднесен, нити се Републички јавни тужилац изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија је основана.

Према одредби чл. 221. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 58/03, до 74/05, у даљем тексту: ЗПП РС), који се на основи одредби чл. 456. ст. 1. ЗПП РС, има примјенити у жалбеном поступку, другостепени суд испитује првостепену пресуду у оном дијелу у коме се побија жалбом, у границама разлога наведених у жалби, пазећи по службеној дужности на примјену материјалног права и повреде одредаба парничног поступка које се односе на страначку способност и заступање.

Да би суд одлучивао у радном спору, према одредби чл. 57. Закона о радним односима („Службени гласник Републике Српске“, бр. 23/93 до 10/98 – даље: ЗРО), потребно је да се испуне одређене

процесне претпоставке и то: да је запослени претходно поднио приговор надлежном органу интерне заштите и да је поступак судске заштите покренуо у року од 15 дана од достављања одлуке о приговору, односно истека рока у коме је одлука требала да се донесе. Рок од 15 дана за покретање поступка пред судом у случају ћутања по приговору је материјално – правне природе (преклузиван) и његово пропуштање неминовно води губитку права на судску заштиту. Приговор, према чл. 58. ЗРО има суспензивно дејство.

Нижестепени судови нису имали у виду наведене одредбе ЗРО, због чега нису испитали јесу ли у овом случају испуњене законске претпоставке за судску заштиту.

Стога је, прије свега, у реченом правцу, потребно провјерити благовременост поднесене тужбе.

Други недостатак побијане пресуде, такође, се односи на погрешну примјену материјалног права.

Чланом 53. б/7 ЗРО, било је прописано да раднику без његове сагласности престаје радни однос ако је неоправдано изостао са посла 3 радна дана узастопно или са прекидима шест дана у току календарске године. У оба случаја ради се дакле о неоправданом изостанку с посла.

Првостепеном пресудом удовољено је у цијелости тужбеном захтјеву тужиоца. Тиме је првостепени суд заузео став да тужилац, с обзиром на утврђено чињенично стање, није неоправдано изостајао с посла у спорном периоду, у чему је и нашао чињенични основ за поништење оспорених аката туженог.

Насупрот томе, другостепени суд је без провођења расправе, утврдио да је тужилац неоправдано изостао с посла 15 дана у току мјесеца маја 1995. године, само ради тога, што ти дани „нису покривени“ документацијом коју је он доставио у списе. Такав чињенични закључак је у овој фази поступка преурањен, јер је тужиоцу требало омогућити да се претходно изјасни о томе зашто сматра да у мају 1995. године није неоправдано изостајао с посла, како тврди у ревизији, и да на те околности, које нису размотрене пред првостепеним судом предложи одговарајуће доказе. Поступајући супротно томе, другостепени суд је, без провођења одговарајућих доказа измјенио чињенично стање, утврђено пред првостепеним судом и то у погледу битне чињенице – неоправданог изостанка тужиоца с посла. Ово тим прије, што се према схватању другостепеног суда „ирелевантним указује изостанак с посла тужиоца у периоду од маја па надаље (јули, август, октобар итд. 1995. године)“.

Није прихватљиво ни схватање другостепеног суда да се према рјешењу директора туженог број Д-20/96 под појмом „дужег времена“ тужиоцевог изостанка с посла сматра „период од 01.05.1995. године до 02.06.1996. године“. То рјешење је донесено 1.2.1996. године. Период послвије његовог доношења, тј. послвије 1.2.1996. године није се могао сматрати „дужим временом“ у смислу образложења тог рјешења.

Произилази, према томе, да је због погрешне примјене материјалног права, другостепени суд пропустио да утврди релевантним чињеницу за пресуђење у овом спору - да ли је тужилац неоправдано изостао с посла код туженог у току маја 1995. године 3 дана узастопно, односно укупно 6 дана у току те календарске године.

Зато је овај суд у смислу чл. 250. став 2. у вези с чл. 456. ст. 2. ЗПП РС, одлучено као у изреци.

Предсједник вијећа
Стака Гојковић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић